

פרק הנודר מן המבושל

קדירה רך, שהרגילות היא לאוכלו עם פת. אך מעשה קדירה עבה, הרגילות היא לאוכלו בלא פת.

זכמו כן מותר הנודר מן התבשיל, כביצה טורמוטא.

ונתבאר בגמרא, שהיא ביצה ששלקו אותה אלף פעמים במים חמים ואלף פעמים במים קרים לסירוגין, עד שהיא מצטמקת כל כך, שיכול לבולעה בשלימותה, והיא גם יוצאת שלימה ממעיו [ואוכלים אותה לרפואה, שאם יש דלקת במעים, הביצה יוצאת עם ההפרשה, ולפי המראה שבה יודע הרופא איזו תרופה לתת].

והטעם שהנודר מן התבשיל מותר בזה, משום שאין רגילות לאכול אותה עם פת,

אבל, אם הביצה לא נתבשלה כל כך, אסורה היא לנודר, שהרי היא נאכלת עם הפת.

זכמו כן מותר הנודר מן התבשיל, בדלעת הרמוצה, מין דלעת שלעולם אינה מתבשלת יפה, ולכן גם אחרי שנתבשלה, אין היא נקראת תבשיל, הלכך, הנודר מן התבשיל, מותר בה.

[המשנה הבאה הוצגה כאן כהמשך למשנה, אך היא הובאה שוב לקמן נא א, ועיקרה

כבר נתבאר לעיל, שבנדרים הולכים אחרי לשון בני אדם. כלומר, שמפרשים את הנדר לפי משמעותו המקובלת בלשון בני אדם. הפרק שלפנינו בא ללמדנו, כי מי שנדר לאסור על עצמו מאכל מסויים, מותרים לו כל המאכלים האחרים שאינם כלולים בשם אותו המאכל לפי לשון בני אדם.

מתניתין:

א. הנודר לאסור על עצמו את כל המאכלים שהם מן המבושל [שהוכנו לאכילה על ידי בישול], כגון שאמר "קונם מבושל עלי".

הדין הוא, שמותר הנודר, במאכלים שהוכנו לאכילה בצלי ובשלוק [מבושל למחצה⁽¹⁾], שכן לצלי ולשלוק אין בני אדם קוראים "מבושל", ואין הם בכלל הנדר.

ב. אמר הנודר, קונם עלי כל מאכל הנקרא "תבשיל", שאיני טועם,

הדין הוא, שאסור הנודר במעשה קדירה רך [בתבשיל שיש בו רוטב].

ומותר במעשה קדירה עבה כגון דייסא וכדומה.

ומבואר בגמרא, שהטעם הוא, היות ודרך בני אדם שקוראים "תבשיל" רק למעשה

מדי בכלל מבושל הוא בלשון בני אדם. אבל הרא"ש, רש"י והברטנורה, פירשו, ששלוק זה כל שהוא מבושל יותר מדי, וגם מאכל זה נכלל במאכלים המותרים לנודר מן

1. הר"ן מפרש שאמנם שלוק, משמעותו גם מאכל שמבושל יותר מדי, אבל כאן אין הכוונה להתיר אלא רק מבושל למחצה, היות ובנדרים הלך אחר לשון בני אדם, ותבשיל שנתבשל יותר